

Time: 2:30 Hours

Instructions:

Marks: 70

1. All questions are compulsory.
2. Figures to the right indicate marks.

- Que-1 Write short notes on the following subjects. (Any one) (10)
- (1) The Role of office in Business.
 - (2) Success story of Sabeer Bhatia.
- Que-2 Answer the following questions in brief. (Any five) (20)
- (1) What does Arthur Helps say about thinking and decision?
 - (2) How does a window envelop serve your purpose?
 - (3) What was the turning point for Infosys?
 - (4) What are Narayan Murti's Views on wealth?
 - (5) Discuss the climax of the story 'Twenty Years'.
 - (6) When was Hotmail launched? How was it different?
 - (7) How the principles help a student of business?
- Que-3 (A) Do as directed. (05)
- (1) What a fine day it is today! (Change into Assertive)
 - (2) The child is very pretty. (Change into Exclamatory)
 - (3) It is a kind of you to invite us. (Change into Interrogative)
 - (4) There is no greater feeling than love. (Change into Interrogative)
 - (5) You have done very well. (Change into an Exclamatory)
- Que-3 (B) Change the voice of the following sentences. (10)
- (1) The door was opened by the servants.
 - (2) The teacher is explaining the topic to the boys.
 - (3) Am I disturbing you?
 - (4) Mr. Sharma refuses the case.
 - (5) The bus will be burnt by the students.
 - (6) Close the window.
 - (7) Has she painting the fence?
 - (8) I could not find out my purse.
 - (9) The match has been won by us yesterday.
 - (10) His wife was scolded by him.
- Que-3 (C) Give the full form of the following abbreviations by choosing a proper option. (05)
1. CLE :
A. Council for Leather Exports B. Counsel for Language Expert
C. Central Lead Exchange D. None of these
 2. CST :
A. Central Sales Tax B. Central Scheme Tax.
C. Central System Tax D. None of these
 3. ICEX :
A. Indian Central Exchange B. Indian Commodity Exchange
C. Indian Celling Exchange D. None of these
 4. PBT :
A. Personal Bond Tie up B. Profit Before Tax
C. Private Bank Team D. None of these
 5. HRD :
A. Human Restart Department B. Human Reference Desk
C. Human Resource Department D. None of these
- Que-4 (A) Draft a resume as may be prepared for the post of a sales manager. (10)
- OR
- Que-4 (A) Draft an Application for the post of a Computer Operator. (10)
- Que-4 (B) Expand the following topic. (Any one) (10)
1. Knowledge is Power.
 2. My Aim in life.

647510

BCM3PMEC0110
B.Com. Semester - 3 (CBCS) Examination
Oct/Nov. -2018
PRINCIPLES OF MICRO ECONOMICS – 1 (CORE)

Seat No : _____

Time: 2:30 Hours

Instructions:

1. All questions are compulsory.
2. Figures to the right indicate marks.

Marks: 70

2

- પ્રશ્ન-1 (A) નાણાનાં મુખ્ય કાર્યોની ચર્ચા કરો. (10)
(B) વ્યાપારી બેંકોનું મહત્વ સમજાવો. (10)
અથવા (10)
- પ્રશ્ન-1 રાષ્ટ્રીયકૃત બેંકોમાં બિન-કાર્યશીલ અસ્કયામતોમાં વધારો થવાનાં કારણોની ચર્ચા કરો. (20)
- પ્રશ્ન-2 મધ્યસ્થ બેંકનાં શાખ નિયમનનાં સાધનોની સમજૂતી આપો. (20)
અથવા (20)
- પ્રશ્ન-2 (A) વપરાશવૃત્તિને અસર કરતા પરિબળો સમજાવો. (10)
(B) ગુણકની શરતો સમજાવો. (10)
- પ્રશ્ન-3 ફિશરનાં નાણાપરિમાણનાં સિદ્ધાંતની સમજૂતી આપો. (15)
અથવા (15)
- પ્રશ્ન-3 શાખ સર્જનની શરતો અને મર્યાદાઓની ચર્ચા કરો. (15)
- પ્રશ્ન-4 કેઇન્સનો અસરકારક માંગનો સિદ્ધાંત સમજાવો. (15)
અથવા (15)
- પ્રશ્ન-4 કેઇન્સનો રોજગારીનો સિદ્ધાંત આકૃતિ દ્વારા સમજાવો. (15)

ENGLISH VERSION

- Que-1 (A) Discuss the primary functions of money. (10)
(B) Explain the Importance of Commercial Banks. (10)
OR
- Que-1 Discuss the causes of increase in non-performing assets of nationalized Banks. (20)
- Que-2 Explain the tools of credit control of RBI. (20)
OR
- Que-2 (A) Explain the effective factors of propensity to consume. (10)
(B) Explain the conditions of multiplier. (10)
- Que-3 Explain the theory of money Quantity of Fisher. (15)
OR
- Que-3 Discuss the limitations and conditions of credit creation. (15)
- Que-4 Explain the theory of effective demand of Keynes. (15)
OR
- Que-4 Explain the theory of Employment of Keynes with diagram. (15)

647510

BCM3CRAC0210
B.Com. Semester - 3 (CBCS) Examination
Oct/Nov. -2018
CORPORATE ACCOUNTING – 1 (CORE)

Seat No : _____

Time: 2:30 Hours

Instructions:

- All questions are compulsory.
- Figures to the right indicate marks.

Marks: 70

3

પ્રશ્ન-1 "ડ્રીમ-હાઉસ" લિ.નાં ચોપડામાંથી તા.31-03-2018નાં રોજ નીચે પ્રમાણેની બાકીઓ મેળવવામાં આવી હતી.

(20)

વિગત	રકમ રૂ.	વિગત	રકમ રૂ.
શરૂઆતનો સ્ટોક	7,02,000	દરેક રૂ.10નો એક એવા 2,60,000 ઇક્વિટી શેર	26,00,000
ખરીદી	20,54,000	5%નાં રિડીમેબલ ક્યુમ્યુલેટિવ પ્રેફરન્સ શેર રૂ.10નો	26,00,000
મજૂરી-બિનઉત્પાદકીય	2,60,000	વેચાણ	21,84,000
આવકમાલ ગાડાભાડું	15,600	ઘાલખાધ અનામત	39,000
સામાન્ય ખર્ચો	1,04,000	લેણદારો	4,55,000
ભાડું અને કરવેરા	52,000		
મોટરકાર	78,000		
જવકમાલ ગાડાભાડું	36,400		
પગાર	80,600		
બેંક ખર્ચો	2,730		
ઘાલખાધ	54,600		
ડિરેક્ટર ફી	52,000		
દેવાદારો (જે પૈકી રૂ.60,000 છ માસથી વધુના છે.)	5,14,800		
નફાનુકસાન ખાતું	5,10,900		
બેંક સિલક	20,670		
જમીન અને મકાન	22,62,000		
પ્લાન્ટ અને યંત્રો	4,55,000		
પાઘડી	4,42,000		
ડિફર્ડ ટેક્સ એસેટ	76,700		
જાહેરાત ખર્ચો	78,000		
"શ્રદ્ધા" લિ.માં રોકાણ રૂ.2નો એક એવા 26,000 ઇક્વિટી શેર રૂ.1 ભરપાઈ	26,000		
	78,78,000		78,78,000

કંપનીધારા 2013 મુજબ ડ્રીમ-હાઉસ લિ. ની નીચેની વિગતો ધ્યાનમાં લઈને તેનું ઊભું નફાનુકસાન ખાતું અને પાકું સરવેયું તૈયાર કરો.

(1) આખર સ્ટોકનું મૂલ્ય રૂ.11,23,200 અકિલ છે, જે તેની પડતર પર 20% ઉમેરીને દર્શાવેલ છે. (2) રૂ.5,200નું ઉધાર વેચાણ નોંધવાનું ભૂલાર્થ જવા પામેલ છે. (3) ક્યુમ્યુલેટિવ રિડીમેબલ પ્રેફરન્સ શેર પર ત્રણ વર્ષનું રિવિડન્ડ ચૂકવવાનું બાકી છે. (4) મોટરકાર પર 20% લેખે અને યંત્રો પર 10% લેખે ધસારો ગણો. (5) રોકડમાં રૂ.1,000ની બે જૂની નોટ છે. જે હવે રદ થઈ ગઈ છે. તેથી તેનું નુકસાન માંડી વાળો. (6) અગાઉથી ચૂકવેલ ભાડું રૂ.20,800. (7) ઘાલખાધ અનામત રૂ.52,000 સુધી વધારો. (8) તા.30-09-2017નાં રોજ રૂ.1,04,000ની કિંમતનાં નવા યંત્રો ગોઠવાતાં થયેલા ખર્ચોનાં રૂ.13,000નો સમાવેશ મજૂરીમાં કરેલો છે. (9) તા.31-03-2018નાં રોજ રૂ.26,000ની કિંમતનાં ખરીદેલ યંત્રો ભૂલથી માલની ખરીદીમાં લખાઈ ગયેલ છે. (10) તા.31-03-2018નાં રોજ રૂ.2,34,000ની જૂની મોટરકાર ખરીદી, જે ખરીદનોંધમાં નોંધેલ છે. તેના પર તા.30-09-2018 સુધીની લાયસન્સ ફીનાં રૂ.5,200 ચૂકવ્યા છે. તેનો સમાવેશ પણ ખરીદનોંધમાં કર્યો છે. (11) રૂ.78,000નો સ્ટોક આગથી નાશ પામેલ છે. જેનો વીમો ઉતરાવેલ નથી. તેની હિસાબી ચોપડામાં નોંધ થઈ નથી.

તા.31-03-2018નાં રોજનું કાર્યું સરવૈયું નીચે મુજબ હતું.

વિગત	ઉધાર બાકી	જમા બાકી
ઇક્વિટી શેરમૂડી		12,00,000
12%ની પ્રેફરન્સ શેરમૂડી		3,00,000
10%નાં રીડિમેબલ ડિબેન્ચર (તા.1-4-2017થી ઇસ્યુ)		3,00,000
ઉઘડતો સ્ટોક	1,40,000	
ખરીદી અને વેચાણ	18,60,000	32,00,000
માલ પરત	80,000	60,000
જમીન અને મકાન	8,00,000	
પ્લાન્ટ અને યંત્રો	6,00,000	
દેવાદારો અને લેણદારો	4,00,000	2,00,000
જકાત	1,80,000	
વેચાણ વિતરણ ખર્ચા	40,000	
જાવકમાલ ગાડાભાડું	16,000	
મજૂરી	6,80,000	
વહીવટી ખર્ચા	1,70,000	
વાહનો	1,20,000	
માર્ગસ્થ માલ	20,000	
ડિરેક્ટર ફી	20,000	
ડિરેક્ટરની લોન		40,000
ડિબેન્ચર વ્યાજ	12,000	
રોકાણોનું વ્યાજ		16,000
સ્ટાફ પેન્શન ફંડ		16,000
રોકાણો	3,00,000	
ડિબેન્ચર વટાવ	80,000	
છૂટાં ઓજારો	12,000	
લૂંડીઓ	40,000	20,000
બાંધી મુદતની થાપણો		48,000
સામાન્ય અનામત		1,40,000
શેર જપ્તી ખાતું		20,000
રોકડ અને બેંક	50,000	
નફા નુકસાન ખાતું (તા.1-4-2017)		60,000
	56,20,000	56,20,000

વધારાની માહિતી:-

(1) કંપનીની સત્તાવાર મૂડી-15,000 ઇક્વિટી શેર દરેક રૂ.100નો અને 12%નાં 3000 પ્રેફરન્સ શેર દરેક રૂ.100નો. (2) આખર સ્ટોકની કિંમત રૂ.2,80,000 આંકવામાં આવી હતી. (3) જમીન-મકાન પર 5%, પ્લાન્ટ-યંત્રો પર 10% અને વાહનો પર 20% ઘસારો ગણી (4) રોકાણો પર મળવાનું બાકી વ્યાજ રૂ.14,000 છે. (5) દેવાદારો પર 5% ધાલખાધ અનામતની જોગવાઈ કરો. (6) સામાન્ય અનામત ખાતે રૂ.40,000 લઈ જવા. (7) ડિરેક્ટરોએ ઇક્વિટી શેરમૂડી પર 10% ડિવિડન્ડની ભલામણ કરી છે. (8) 10%નાં રીડિમેબલ ડિબેન્ચર તા.31-03-2023નાં રોજ પરત કરવાનાં છે.

2013નાં કંપનીધારા અનુસાર કંપનીનાં વાર્ષિક હિસાબો તૈયાર કરો.

પ્રશ્ન-2 આર.ટી. લિમિટેડનું તા.31-03-2018નાં રોજનું પાકું સરવૈયું નીચે મુજબ છે.

5

(20)

મૂડી-દેવાં	રૂ.	મિલકત-લેણાં	રૂ.
54,000 ઓડિનરી શેર દરેક રૂ.10નો	5,40,000	જમીન-મકાન	10,00,000
8%નાં રિડીમેબલ પ્રેફરન્સ શેર 30,000 શેર દરેક રૂ.10નો સામાન્ય અનામત	3,00,000	યંત્રો	8,00,000
શેર પ્રીમિયમ	12,00,000	ફર્નિચર	1,00,000
9%નાં ડિબેચર	1,00,000	દેવાદારો	2,00,000
લેણદારો	4,00,000	સ્ટોક	3,00,000
	1,00,000	બેંક સિલક	2,40,000
	26,40,000		26,40,000

કંપનીએ નીચે મુજબનાં ઠરાવ કર્યાં.

- (1) પ્રેફરન્સ શેર 5% અને ડિબેચર 6%નાં પ્રીમિયમ પરત કરવા. (2) રૂ.2,20,000નું એક યંત્ર રૂ.3,20,000માં વેચવામાં આવ્યું.
- (3) ઉપરનાં ફેરફારો કર્યાબાદ રૂ.2,61,000ની બેંક સિલક રાખવા માટે જરૂરી ઓડિનરી શેર 10% પ્રીમિયમ બહાર પાડ્યા. (4) દરેક 6 ઇક્વિટી શેર બે ઇક્વિટી શેર બોનસ તરીકે આપવાનું ઠરાવ્યું છે. નવા ઇક્વિટી શેર હોલ્ડર્સને બોનસ શેરમાં અધિકાર નથી. જરૂરી આમનોંધ આપો. ઉપરાંત ફેરફારો સાથેનું પાકું સરવૈયું આપો.

અથવા

પ્રશ્ન-2 એ.ટી. લિ.નું તા.31-03-2018નાં રોજનું પાકું સરવૈયું નીચે પ્રમાણે છે.

(20)

મૂડી-દેવાં	રૂ.	મિલકત-લેણાં	રૂ.
ઇક્વિટી શેરમૂડી પ્રત્યેક રૂ.10નો શેરદીઠ રૂ.9 ભરપાઈ	2,70,000	સ્થિર મિલકતો	5,85,000
12%ની રિડી.પ્રેફ. શેરમૂડી પ્રત્યેક રૂ.10નો શેર, શેરદીઠ રૂ.8 ભરપાઈ	1,20,000	રોકાણો	60,000
14% રીડી.પ્રેફ. શેરમૂડી-પ્રત્યેક રૂ.10નો શેર પૂરેપૂરા ભરપાઈ	90,000	બેંક	1,50,000
સામાન્ય અનામત	4,50,000	અન્ય ચાલુ મિલકતો	2,40,000
નફાનુકસાન ખાતું	15,000		
શેર પ્રીમિયમ	15,000		
લેણદારો	75,000		
	10,35,000		10,35,000

પાકા સરવૈયાની તારીખે કંપનીધારાની જરૂરી જોગવાઈઓનું પાલન કરી 12%ની રિડી. પ્રેફ.શેર અને 14% ના રીડી. પ્રેફ. શેર 5%નાં પ્રીમિયમ પરત કરવાનું નક્કી કરવામાં આવ્યું.

રોકાણો રૂ.45,000માં વેચવામાં આવ્યાં. રૂ.15,000 ધંધામાં બેંક ખાતામાં રાખવાના છે. આ હેતુ માટે જરૂરી સંખ્યામાં 15%નાં ક્યુ. પ્રેફ. શેર પ્રત્યેક રૂ.10નાં પ્રીમિયમ બહાર પાડવામાં આવેલા અને ભરપાઈ થયેલ.

ત્યારબાદ તે જ તારીખે બે ઇક્વિટી શેરનાં બદલામાં એક બોનસ શેર આપવામાં આવેલ તેમજ અપૂર્ણ ભરપાઈ ઇક્વિટી શેરને પૂરેપૂરો ભરપાઈ જાહેર કરવા બોનસ જાહેર કરવામાં આવેલ.

એ.ટી.લિ.નાં ચોપડામાં જરૂરી આમનોંધો આપી, પાકું સરવૈયું તૈયાર કરો.

પ્રશ્ન-3 તારીખ 31-03-2018નાં રોજનું ઇશાન કંપની લિમિટેડનું પાકું સરવૈયું નીચે મુજબ હતું.

(15)

મૂડી-દેવાં	રૂ.	મિલકતો	રૂ.
શેરમૂડી 6%નાં 4000 ક્યુ. પ્રેફ. શેર દરેક રૂ.100નો.	4,00,000	સ્થિર મિલકતો.	
75,000 ઇક્વિટી શેર દરેક રૂ.10	7,50,000	ફિલોલ્ડ મિલકતો	4,25,000
6% નાં સિક્યોરિટી ડિબેચર્સ	3,75,000	પ્લાન્ટ	50,000
ડિબેચર્સ પર બાકી વ્યાજ	22,500	પેટન્ટ્સ	37,500
ચાલુ જવાબદારી:		પાઘડી	1,30,000
બેંક ઓવરડ્રાફ્ટ	1,95,000	વેપારી રોકાણો	55,000
લેણદારો	3,00,000	ચાલુ મિલકતો:	
ડાયરેક્ટરોની લોન	1,00,000	દેવાદારો	4,85,000

	સ્ટોક	4,25,000
	પ્રાથમિક ખર્ચ	1,00,000
	નફા-નુકસાન ખાતું	4,35,000
	21,42,500	21,42,500

તા.01-04-2018નાં રોજ ટ્રિબ્યુનલે પુનઃચયનાની યોજના મંજૂર કરી તે પ્રમાણે:-

- (1) 6%નાં ક્યુ. પ્રેફરન્સ શેર રૂ.75 સુધી, ઇક્વિટી શેર રૂ.2 સુધી ઘટાડવા.
 - (2) ક્યુ. પ્રેફ. શેરનું ચાર વર્ષનું ડિવિડન્ડ ચૂકવવાનું બાકી છે. તેમાંથી ¼ ભાગનું ડિવિડન્ડ જતું કર્યું અને બાકીનાં ભાગ માટે દરેક રૂ.2નાં તે શેર આપવાનું ઠરાવ્યું.
 - (3) ડિબેન્ચર્સ પર ચઢેલું બાકી વ્યાજ રોકડમાં ચૂકવવું.
 - (4) ડિબેન્ચર્સ હોલ્ડરોએ પોતાનાં લેણાંની રકમનાં અમુક ભાગ તરીકે રૂ.1,00,000ની ફીલોલ મિલકતો રૂ.1,20,000ની કિંમતે વેચા સ્વીકાર્યું અને વધારાની રોકડ રકમની જરૂરિયાત પૂરી કરવા માટે વધારાના 8%નાં રૂ.1,30,000નાં ડિબેન્ચર્સ કંપનીની મિલકતો વેચી ઉકલ ધરાવે તેવાં ખરીદવાનું સ્વીકાર્યું.
 - (5) પેટન્ટ્સ, પાઘડી તથા પ્રાથમિક ખર્ચાઓ માંડી વાળવા.
 - (6) સ્ટોકની કિંમતમાં રૂ.65,000 માંડી વાળવા.
 - (7) રૂ.68,500ની ઘાલખાધ અનામતની જોગવાઈ કરવી.
 - (8) બાકીની ફીલોલ મિલકતોની કિંમત રૂ.3,87,500 નક્કી થઈ.
 - (9) વેપારી રોકાણો રૂ.1,40,000ની કિંમતે વેચ્યા.
 - (10) ડાયરેક્ટરોએ તેમની લોનનાં લેણાંની બાકી પેટે 90% રકમ માટે દરેક રૂ.2નો તેવા ઇક્વિટી શેર સ્વીકાર્યા અને 5% લેણાં રોકડ સ્વીકાર્યા તથા બાકીની 5% રકમ જતી કરવાનું નક્કી કર્યું.
 - (11) રૂ.2,50,000ની કિંમતનાં કરારો માટેનાં વચનો આપેલાં હતા તે રદ કરવામાં આવ્યા અને કરાર કિંમતનાં 5% લેખે દંડ ભરવાનું નક્કી કર્યું.
- ઉપરનાં દરેક વ્યવહારો (રોકડ સહિત) પૂરા થયા છે તેમ માનીને જરૂરી આમનોંધ લખ્યો તથા આ યોજના પૂર્ણ થયેલી છે તેમ માનવારબાદનું પાકું સરવેયું તૈયાર કર્યું.

અથવા

પ્રશ્ન-3 આર્થો કં. લિ. નું તા.31-10-2018નાં રોજનું સરવેયું નીચે મુજબ છે.

જવાબદારી	રકમ રૂ.	મિલકતો	રકમ રૂ.
રૂ.100નો એક એવા 10,000 ઇક્વિટી શેરો	10,00,000	જમીન-મકાન	4,00,000
10%નાં 6,000 પ્રેફ. શેર દરેક રૂ.100નો.	6,00,000	કમ્પ્યુટર્સ	4,00,000
મૂડી અનામત	1,60,000	સ્ટોક	6,00,000
5% નાં ડિબેન્ચર્સ	2,00,000	દેવાદારો	2,00,000
બેંક લોન	2,00,000	વિકાસ અને સંશોધન ખર્ચ	2,40,000
લેણદારો	2,40,000	ડિબેન્ચર વટાવ	20,000
		નફા નુકસાન ખાતું	5,20,000
		પ્રાથમિક ખર્ચ	20,000
	24,00,000		24,00,000

નીચે મુજબ પુનઃચયનાની યોજના સ્વીકારવામાં આવી અને અમલમાં મૂકવામાં આવી.

- (1) ઇક્વિટી શેરની કિંમત રૂ.30 સુધી ઘટાડવામાં આવી, જ્યારે પ્રેફરન્સ શેરની કિંમત રૂ.50થી ઘટાડવામાં આવી. મૂડી અનામતનો ઉપયોગ કરવામાં આવ્યો. (2) પ્રેફરન્સ શેર પર છેલ્લા ત્રણ વર્ષનું ચઢેલું વ્યાજ તેઓએ 2/3 જતું કર્યું. અને બાકીની રકમ પેટે રૂ.10નો એક એવા નવા ઇક્વિટી શેર આપવામાં આવ્યા. (3) બેંક લોન નવા 12%નાં ડિબેન્ચર આપી ચૂકવી દેવામાં આવી. (4) હાલનાં ડિબેન્ચર્સને દાર્શનિક કિંમતનાં 50% લેખે રૂ.10નો એક એવા નવા ઇક્વિટી શેર, દાર્શનિક કિંમતનાં 35% લેખે રૂ.50નો એક એવા પ્રેફરન્સ શેર અને બાકીની રકમ રોકડથી ચૂકવવામાં આવી. (5) લેણદારોએ તેમની રકમનાં 30% જતા કર્યાં. (6) દેવાદારો રૂ.4,00,000 માંડી વાળવાનાં છે. જ્યારે પ્લાન્ટ-મશીનરી તથા સ્ટોકની કિંમત રૂ.2,40,000 અને રૂ.2,20,000થી અનુક્રમે ઘટાડવાની છે. અવાસ્તવિક મિલકતો માંડી વાળવાની છે. (7) જમીન-મકાનની કિંમત એટલી વધારવી કે જેથી સમગ્ર યોજના અમલમાં મૂકી શકાય.

- (1) જરૂરી આમનોંધો આપો અને (2) મૂડીઘટાડા ભંડોળ ખાતું તૈયાર કરો.

- પ્રશ્ન-4 ધી સહયોગ કંપની લિમિટેડે રૂ.10નો એક એવા 10,00,000 ઓર્ડિનરી શેર 10% પ્રીમીયમ બહાર પાડ્યા. શ્રી વિહાન, શ્રી જતન, શ્રી (15)
વિયાન અને શ્રી વિરેન નીચે પ્રમાણે સંપૂર્ણ રકમની બાંધધરી આપેલ છે.
શ્રી વિહાન 4,00,000 શેર - શ્રી જતન 3,00,000 શેર.
શ્રી વિયાન 2,00,000 શેર - શ્રી વિરેન 1,00,000 શેર.
શ્રી સહયોગ કંપનીને 9,40,000 ઓર્ડિનરી શેર માટેની અરજીઓ રોકાણકારો તરફથી મળી છે, તે પૈકી નિશાનીવાળી અરજીઓ નીચે પ્રમાણે મળી છે.
શ્રી વિહાન 4,40,000 શેર - શ્રી જતન 2,00,000 શેર.
શ્રી વિયાન 1,60,000 શેર - શ્રી વિરેન 1,00,000 શેર.
બાંધધરી દલાલોને 5% લેખે બાંધધરી દલાલી ચૂકવવાની છે.
ઉપરોક્ત માહિતી પરથી બાંધધરી દલાલોની જવાબદારી નક્કી કરી ધી સહયોગ કંપની લિમિટેડનાં ચોપડે આમનોંધ લખો.
અથવા

પ્રશ્ન-4 ટૂંકનોંધ લખો. (કોઈપણ ત્રણ)

- (1) શેર-ડિબેન્ચર બાંધધરીના ફાયદા.
- (2) મૂડી ઘટાડા અંગે કંપનીધારાની જોગવાઈઓ.
- (3) બાયબેક પદ્ધતિઓ.
- (4) મૂડી પરત અનામત.
- (5) વચગાળાનું રિવિડન્ડ.

(15)

ENGLISH VERSION

Que-1 Following balances were obtained from the books of "Dream-House" Ltd. as on 31-03-2018.

(20)

Particulars	Rs.	Particulars	Rs.
Opening Stock	7,02,000	2,60,000 Equity Shares each of Rs.10	26,00,000
Purchases	20,54,000	5% Redeemable cumulative Pref. Shares each of Rs.10	26,00,000
Wages- non productive	2,60,000	Sales	21,84,000
Carriage Inward	15,600	Bad Debt Reserve	39,000
General Expenses	1,04,000	Creditors	4,55,000
Rent and taxes	52,000		
Motor Car	78,000		
Carriage outward	36,400		
Salaries	80,600		
Bank expenses	2,730		
Bad Debts	54,600		
Director Fee	52,000		
Debtors (out of which Rs.60,000 are more than 6 months old)	5,14,800		
Profit and Loss A/c.	5,10,900		
Bank Balance	20,670		
Land and Building	22,62,000		
Plant & Machinery	4,55,000		
Goodwill	4,42,000		
Differed Tax Asset	76,700		
Advertise Exp.	78,000		
Investment in "Shraddha" Ltd. 26,000 equity shares each of Rs.2, Paid up Rs.1	26,000		
	78,78,000		78,78,000

Prepare Vertical Profit & Loss A/c. and Balance Sheet of Dream House Ltd. after taking in to account the following information as Per Co.'s Act 2013.

- (1) Closing stock is valued out Rs.11,23,200 which is shown after adding 20% over cost.
- (2) Credit sales of Rs.5,200 was not recorded.

- (3) Dividend on cumulative redeemable Preference Shares is unpaid for 3 years.
- (4) Calculate depreciation @20% on motor car and @10% on machineries.
- (5) Two currency note of Rs.1,000 is now cancelled write off its loss.
- (6) Rent Paid in advance Rs.20,800.
- (7) Increase Bad Debt Reserve up to Rs.52,000.
- (8) While installing machineries of Rs.1,04,000 on 30-09-2017 the expenses incurred Rs.13,000 was included in labour charges.
- (9) The machinery of Rs.26,000 purchased on 31-03-2018, was erroneously entered as Purchases.
- (10) On 31-03-2018 old motor car of Rs.2,34,000 was Purchased which was recorded in Purchase Register. Licence fees fro motor car Rs.5,200 up to 30-09-2018 was paid and recorded in Purchase Register.
- (11) Stock worth Rs.78,000 was destroyed by fire (for which no insurance was taken). It was not recorded in the books of account.

OR

Que-1 Trial Balance Sheet of the Kevin Ltd. as on dated 31-03-2018 was as under.

Particulars	Debit Rs.	Credit Rs.
Equity Share Capital		12,00,000
12% Preference Share Capital.		3,00,000
10% Redeemable Debentures (issue on Dt.01-04-2017)		3,00,000
Opening Stock	1,40,000	
Purchases and sales	18,60,000	32,00,000
Goods returned	80,000	60,000
Land and building	8,00,000	
Plant and Machinery	6,00,000	
Debtors and Creditors	4,00,000	2,00,000
Octroi	1,80,000	
Selling and distribution expenses	40,000	
Carriage outward	16,000	
Wages	6,80,000	
Administrative expenses	1,70,000	
Vehicles	1,20,000	
Goods in transit	20,000	
Director's fees	20,000	
Loan of Director		40,000
Interest on debentures	12,000	
Interest on investments		16,000
Staff Pension fund		16,000
Investments	3,00,000	
Discount on debentures	80,000	
Loose tools	12,000	
Bills	40,000	20,000
Fixed deposits		48,000
General Reserve		1,40,000
Share Forfeiture Account		20,000
Cash and Bank	50,000	
Profit and Loss Account (1-04-2018)		60,000
	56,20,000	56,20,000

Additional Information:-

- (1) Authorized Capital of the company is as under :
15,000 Equity shares of Rs.100 each and 12%. 3000 Preferences share of Rs.100 each.
 - (2) Closing stock is valued at Rs.2,80,000.
 - (3) Depreciate Land and Building by 5%, Plant & Machinery by 10% and vehicles by 20%.
 - (4) Interest receivable on Investment is Rs.14,000.
 - (5) Provide Bad debts reserve on debtors by 5%.
 - (6) Transfer Rs.40,000 to general reserve.
 - (7) The directors have Proposed 10% dividend on Equity Share Capital.
 - (8) 10% Reemable debentures are to be redeemed on 31-03-2023.
- Prepare Final Accounts of the Company as-Per Company's Act 2013.

Que-2 Balance Sheet of R.T. Ltd. as on 31-03-2018 is as under.

Liabilities	Rs.	Assets	Rs.
54,000 Ordinary Shares each of Rs.10.	5,40,000	Land and building	10,00,000
8% Redeemable Preference Share 30,000 Shares each of Rs.10.	3,00,000	Machineries	8,00,000
General Reserve	12,00,000	Furniture	1,00,000
Share Premium	1,00,000	Debtors	2,00,000
9% Debentures	4,00,000	Stock	3,00,000
Creditors	1,00,000	Bank Balance	2,40,000
	26,40,000		26,40,000

The company resolved as under.

- (1) To redeem Preference Shares @ 5% Premium and debentures @ 6% Premium.
 - (2) One machine of Rs.2,20,000 was sold for Rs.3,20,000.
 - (3) After the above changes were effected, the company issued ordinary shares at 10% Premium to Keep bank balance of Rs.2,61,000.
 - (4) It was resolved to issue two bonus share for every six equity shares held. New equity share holders are not entitled for bonus shares.
- Pass necessary Journal entries. Also Prepare new balance sheet.

OR

Que-2 The balance sheet of A.T. Ltd. as on 31-03-2018 is as under.

Liabilities	Rs.	Assets	Rs.
Equity Share Capital of Rs.10 each, Paid up Rs.9 per share.	2,70,000	Fixed assets	5,85,000
12% Red. Pref. Shares each of Rs.10 Paid up Rs.8 per share.	1,20,000	Investments	60,000
14% Red. Pref. Shares each of Rs.10 fully Paid.	90,000	Bank	1,50,000
General Reserve	4,50,000	Other Current Assets	2,40,000
Profit and Loss A/c.	15,000		
Share Premium.	15,000		
Creditors	75,000		
	10,35,000		10,35,000

It was decided to redeem 12% red. Pref. shares and 14% red. Pref. shares at 5% Premium on the date Balance sheet. After complying with necessary provisions of companies Act. Investments were sold for Rs.45,000. Bank balance to be maintained in the business is Rs.15,000. For this purpose 15% cumulative preference share each of Rs.10 were issued at 5% premium in adequate numbers.

Afterwards on the same date one bonus share for each two equity shares held to be given and bonus was declared for converting partly paid equity shares into fully paid shares.

Write Journals and Prepare balance sheet giving effect to the above transactions in the books of accounts of A.T. Ltd.

Que-3 Balance sheet of Inshaan Ltd. as on 31-03-2018 is as under.

Liabilities	Rs.	Assets	Rs.
Share capital : 4000 6% Cumu. Pref. Shares of Rs.100 each.	4,00,000	Fixed Asset:	
75,000 Equity Shares of Rs.10 each.	7,50,000	Free hold Property:	4,25,000
6% Secured Debentures	3,75,000	Plant	50,000
Un Paid interest on Debentures	22,500	Patents	37,500
Current Liabilities.		Goodwill	1,30,000
Bank Overdraft	1,95,000	Investment Trade	55,000
Creditors	3,00,000	Current Assets:	
Directors Loan	1,00,000	Debtors	4,85,000
		Stock	4,25,000
		Prelim Exp.	1,00,000
		Profit and loss A/c.	4,35,000
	21,42,500		21,42,500

Scheme of reconstruction Sanctioned by the Tribunal on 01-04-2018 is as under.

- (1) 6% Pref. Shares will be reduced up to Rs.75 Per Share and Equity Share will be reduced by Rs.8 Per Share.
- (2) Cumu. Pref. dividend is not paid last 04 years. Preference share holders forego $\frac{3}{4}$ amount of dividend and for $\frac{1}{4}$ amount, Equity shares of Rs.2 each are issued
- (3) Outstanding debenture interest will be Paid in Cash.
- (4) Debentures holders agree to accept Part of free hold Property for Rs.1,20,000 (book value Rs.1,00,000) and also agree to purchase new 8% secured debentures of Rs.1,30,000 to provide working capital to the company.
- (5) Write off Patents, Goodwill and Prelim Exp.
- (6) Write off Rs.65,000 from stock.

- (7) Provide Rs.68,500 for bad debt Reserve.
- (8) Rest of freehold Properties revalued for Rs.3,87,500.
- (9) Investments were sold for Rs.1,40,000.
- (10) Directors' Loan was settled as follows.
 - (i) Equity Shares of Rs.2 each were issued against 90% amount of loan.
 - (ii) 5% amount Paid in Cash.
 - (iii) 5% amount foregone by directors.
- (11) Contract for Rs.2,50,000 was cancelled and 5% amount of contract is Paid as penalty.

Pass Journal Entries and Prepare Balance Sheet after reconstruction of the company.

OR

Que-3 The following is the balance sheet of Arya Co. Ltd. as on 31-10-2018.

Liabilities	Rs.	Assets	Rs.
Equity Shares of Rs.100 each fully paid.	10,00,000	Land & building	4,00,000
10% Preference Shares of Rs.100 each fully paid.	6,00,000	Computers	4,00,000
Capital Reserve	1,60,000	Stock	6,00,000
5% Debentures	2,00,000	Debtors	2,00,000
Bank Loan	2,00,000	Research & development Expense	2,40,000
Creditors	2,40,000	Discount on debentures	20,000
		Profit & Loss A/c.	5,20,000
		Preliminary Exp.	20,000
	24,00,000		24,00,000

The following scheme of reconstruction was sanctioned.

- (1) Equity shares were to be reduced to Rs.30 each and preference shares to be reduced to Rs.50 each. Capital reserve to be utilized.
- (2) The dividend on Preference shares was in arrears for the last three years. They agreed to waive 2/3 of their arrear dividend and for the remaining amount they agreed to accept new equity shares of Rs.1 each.
- (3) The bank loan was paid off in exchange of 12% debentures.
- (4) Present debentures-holders were given equity shares of Rs.10 each up to 50% of their face value and Pref. Shares of Rs.50 each up to 35% of their face value and remaining balance in Cash.
- (5) Creditors agreed to reduce their claim by 30%.
- (6) Write off machinery Rs.2,40,000; stock Rs.2,20,000 and debtors to be written off with 40,000. Fictitious assets are to be written off.
- (7) Land & building were revalued at such figure so as to put through the Entire Scheme.

Pass necessary Journal Entries to record the above transactions and Prepare Capital reduction fund A/c.

Que-4 The Sahyog Co. Ltd. issued 10,00,000 Shares of Rs.10 each at a Premium of 10% Entire issue was fully underwritten by Shri Vihan, Shri Jatan, Shri Viyan and Shri Viren as under.

- ✓ Shri Vihan 4,00,000 Shares.
- Shri Jatan 3,00,000 Shares.
- Shri Viyan 2,00,000 Shares.
- Shri Viren 1,00,000 Shares.

Company received applications for 9,40,000 Equity Shares which include marked applications as below.

- ✓ Shri Vihan 4,40,000 Shares.
- Shri Jatan 2,00,000 Shares.
- Shri Viyan 1,60,000 Shares.
- Shri Viren 1,00,000 Shares.

Underwriters will be Paid 5% Commission. Ascertain net liability of underwriters and Pass Journal entries in book of the Sahyog Co. Ltd.

OR

Que-4 Write Short Notes. (Any three)

- (1) Advantages of underwriting Shares/debentures.
- (2) Provisions of Company Act regarding reduction.
- (3) Methods of buy-back.
- (4) Capital Redemption Reserve.
- (5) Interim Dividend.

BCM3CSAC0310
B.Com. Semester - 3 (CBCS) Examination
Oct/Nov. -2018
COST ACCOUNTING – 1 (CORE)

Seat No : _____

Time: 2:30 Hours

Instructions:

1. All questions are compulsory.
2. Figures to the right indicate marks.

Marks: 70

પ્રશ્ન-1 દેવદર્શન કંપનીએ મંદિર બાંધવાનો કરાર રૂ.10,00,000માં લીધો.

વિગત	વર્ષ 2016	વર્ષ 2017
માલસામાન રૂ.	3,00,000	84,000
સીધી મજૂરી	2,30,000	105,000
સીધા ખર્ચા	20,000	8,000
પરોક્ષ ખર્ચા	8000	3400
અપ્રમાણિત કામ	8,000	-
પ્રમાણિત કામ	7,50,000	10,00,000
ચંત્ર મોકલ્યું	14,000	2,000
સ્થળ પર માલસામાન	5,000	7,000
કરાર આપનાર પાસેથી મળેલ રોકડ	6,00,000	10,00,000
વર્ષ અંતે પ્લોટ-ચંત્રની કિંમત	7,000	5,000

(20)

બંને વર્ષનાં કરાર ખાતાં અને કરાર આપનારનાં ખાતાં તૈયાર કરો.

અથવા

પ્રશ્ન-1 દેવ કંપનીએ એક મકા બાંધવાનો કરાર રૂ.2,00,000માં લીધો. તા.1લી એપ્રિલ, 2015નાં રોજ કામ શરૂ થયું અને તે વર્ષ દરમ્યાનનાં ખર્ચાઓ નીચે પ્રમાણે ચુકવ્યા. (20)

પ્લાન્ટ	રૂ.10,000
પરચુરણ માલસામાન	રૂ.36,000
મજૂરી	રૂ.32,500
પરચુરણ ખર્ચાઓ	રૂ.2650
પગાર	રૂ.5850

કામનાં સ્થળ ઉપર રૂ.6000ની પડતર કિંમતની માલસામગ્રી બિનઉપયોગી જણાતા તે રૂ.7250ની કિંમતે વેચવામાં આવી. પ્લાન્ટનાં અમુક ભાગ ભંગાર તરીકે રૂ.1150માં વેચવામાં આવેલો છે.

તા.31મી માર્ચ, 2015નાં રોજ સ્થળ પર માલસામાનની કિંમત રૂ.1700 હતી. તેમજ પ્લાન્ટની કિંમત રૂ.3100 હતી. પ્રમાણિત કામનાં 80% લેખે. રૂ.70,000ની રોકડ મળેલી હતી. બિનપ્રમાણિત કામની કિંમત રૂ.10,950 હતી. જે પાછળથી રૂ.12,500ની પ્રમાણિત કરવામાં આવેલ હતી.

દેવ કંપનીએ કરાર પૂરો કરવા માટે બીજા વધારાનો કેટલોક ખર્ચ થશે? તેનો અંદાજ કાઢવાનું નક્કી કર્યું, તેમજ અત્યાર સુધીમાં થયેલા ખર્ચા તથા વધારાનો અંદાજીત ખર્ચને ધ્યાનમાં લેતા તા.31-03-2016 નાં રોજ પ્રમાણિત થયેલા કામ ઉપરનાં પ્રમાણસર નફાને 2015-16નાં વર્ષ દરમ્યાન જમાં લેવાનું નક્કી કર્યું.

તેમનો અંદાજ હતો કે કરાર બીજા 9 માસમાં પૂરો થશે. તે દરમ્યાનમાં મજૂરીનો વધારાનો ખર્ચ રૂ.37,750 થશે અત્યારે છે તે સિવાયની વધારાની પરચુરણ માલસામાનની રૂ.34,300ની જરૂર પડશે અને

વધારાનાં પરચુરણ ખર્ચ રૂ.3000 થશે. પ્લાન્ટમાં વધારાનું રોકાણ રૂ.12,500 થશે અને આખરનાં પ્લાન્ટની અંદાજિત કિંમત રૂ.1500ની હશે. પગારનાં ખર્ચ ગયા વર્ષે લાગેલો હતો તેટલોજ દર માસે થશે, અને કરારની કુલ પડતરનાં 2.5% જેટલો આકસ્મિક ખર્ચ થશે.

તા.31-3-2016નાં રોજ પુરા થતા વર્ષનું કરારખાતું તૈયાર કરો અને તે વર્ષ નફા-નુકસાન ખાતે જમાં કરવાની રકમની તમામી ગણતરી દર્શાવો.

પ્રશ્ન-2 ખુશી એન્જિનિયરિંગ કંપનીનાં તા.31-3-2018નાં રોજ પુરા થતા વર્ષ અંગે નીચે મુજબની માહિતી આપેલી છે.

વિગત	ઉત્પાદન વિભાગો			સેવા વિભાગો	
	A	B	C	D	E
પ્રત્યક્ષ માલસામાન રૂ.	15,000	30,000	30,000	22,500	22,500
પ્રત્યક્ષ વેતન રૂ.	30,000	45,000	60,000	15,000	30,000
કર્મચારી સંખ્યા	150	225	225	75	75
પાવર (કિલો વોટ)	6000	4500	3000	1500	1500
મિલકતની કિંમત રૂ.	60,000	40,000	30,000	10,000	10,000
વીજળી પોઇન્ટસ	10	16	4	6	4
વિસ્તાર (ચો.મી.)	15,00	2,500	500	500	500

ઉપરોક્ત સમય દરમિયાન થયેલા ખર્ચાં.

વિગત	રૂ.
પાવર	11,00
વીજળી	200
સ્ટોર્સ શિરોપરી	800
કર્મચારી કલ્યાણકારી યોજના	3,000
ઘસારો	30,000
રિપેર્સ, (સમારકામ)	6,000
સામાન્ય શિરોપરી	12,000
ભાડું અને વેરા	550

સેવા વિભાગ 'E' નાં ખર્ચાંની ફાળવણી પ્રત્યક્ષ વેતનનાં પ્રમાણમાં અને સેવા વિભાગ 'D'નાં ખર્ચાંની ફાળવણી 5:3:2 પ્રમાણે ઉત્પાદન વિભાગો A, B અને C વચ્ચે વહેંચણી કરો.

અથવા

પ્રશ્ન-2 જસ મેન્યુ. માં ત્રણ ઉત્પાદન વિભાગ A, B અને C તથા બે સેવા વિભાગ D અને E છે. માર્ચ 2018 દરમિયાન ખર્ચની વિગતો નીચે પ્રમાણે છે.

વિગત	રૂ.
પરોક્ષ મજૂરી	12,000
વીમો	6,000
કેન્ટીન ખર્ચ	18,000
વીજળી બત્તી	10,000
ભાડું-વેરા	15,200
કામદાર રાજ્ય વીમા યોજનામાં ફાળો	5,000
ઘસારો	36,000
પાવર	45,000

વિગત	A	B	C	D	E
વીજળીનાં પોઇન્ટ્સ	12	8	8	6	6
પ્રત્યક્ષ મજૂરી રૂ.	18,000	15,000	12,000	9,000	6,000
યંત્રની કિંમત રૂ.	1,44,000	96,000	72,000	24,000	24,000
યંત્રોનાં હોર્સ પાવર	6	6	3	-	-
રોકેલ જગ્યા (ચો. ફૂટ)	600	400	500	200	200
કામદારોની સંખ્યા	50	60	40	20	10

સેવા વિભાગો D અને Eનો લાભ અન્ય વિભાગોએ નીચે મુજબનાં પ્રમાણમાં લીધો છે.

વિગત	A	B	C	D	E
વિભાગ-D	20%	30%	40%	-	10%
વિભાગ-E	30%	40%	30%	-	-

- પરોક્ષ ખર્ચોની જુદા-જુદા વિભાગો વચ્ચે ફાળવણી અને
- સેવા વિભાગો ખર્ચોની ઉત્પાદન વિભાગો વચ્ચે ફાળવણી દર્શાવતું પત્રક તૈયાર કરો.

પ્રશ્ન-3 નીચેની માહિતી પરથી શોધો.

1. વરદી સપાટી, 2. લઘુત્તમ સપાટી
3. ગુરુત્તમ સપાટી, 4. સલામતી સપાટી
5. સરેરાશ સપાટી (આર્થિક વરદી જથ્થાને આધારે)

માહિતી:

- માલ મેળવતા લાગતો વધુમાં વધુ સમય 60 દિવસ.
- એક દિવસનો ઓછામાં ઓછો વપરાશ 160 એકમો.
- એક દિવસનો સરેરાશ વપરાશ 200 એકમો.
- માલ મેળવતા લાગતો સરેરાશ સમય 50 દિવસ.
- આર્થિક વરદી જથ્થો 8000 એકમો.

અથવા

પ્રશ્ન-3 (A) નીચે દર્શાવેલ માહિતી પરથી માલસામાન ફેરબદલી દર અને માલસામાન ફેરબદલી મુદતની (12) ગણતરી કરો.

વિગત	માલસામાન-X	માલસામાન-Y	માલસામાન-Z
શરૂઆતનો સ્ટોક રૂ.	37,500	80,000	17,500
ખરીદી રૂ.	1,17,500	2,00,000	52,500
આખર સ્ટોક રૂ.	17,500	40,000	7,500

પ્રશ્ન-3 (B) નીચેની માહિતી પરથી આર્થિક વરદી જથ્થો (EOQ) શોધો.

- વાર્ષિક વપરાશ 5000 એકમો.
- એકમદીઠ કિંમત રૂ.8
- એકમદીઠ વિમા ખર્ચ રૂ.0.60
- એકમદીઠ વ્યાજનો ખર્ચ રૂ.0.20
- એકમદીઠ સ્ટોરેજ ખર્ચ રૂ.0.20
- દરેક વરદી મુકવાનો ખર્ચ રૂ.25

પ્રશ્ન-4 એક કારખાનામાં X, Y અને Z ત્રણ કામદારો છે. એક જોબ તૈયાર કરવાનો પ્રમાણ સમય 50 કલાક આપેલ છે. એક કલાકનો વેતન દર રૂ.60 છે. X તે કામ પૂરું કરવામાં 30 કલાક લે છે. Y ને તે કામ પૂરું કરતા 40 કલાક લાગે છે. જ્યારે Z ને 50 કલાક લાગે છે.
નીચેની પદ્ધતિ મુજબ દરેકને શું વેતન મળશે?

1. કાર્ય વેતન પ્રથા.
2. હેલ્સી વેતન પ્રથા.
3. રોવેન વેતન પ્રથા.

અથવા

પ્રશ્ન-4 (A) એક કારખાનામાં વર્ષની શરૂઆતમાં 4880 કામદારો હતાં અને વર્ષને અંતે 5,120 કામદારો કામ કરતા હતાં. વર્ષ દરમિયાન 300 કામદારો છુટા થયા હતા અને 540 કામદારો નવા જોડાયેલા હતા; જેમાંથી 340 કામદારો નવી ઉભી કરેલી જગ્યાએ લેવામાં આવ્યા હતા.

1. છુટા થયેલા કામદારોની પદ્ધતિ.
2. પુનઃસ્થાપનાં પદ્ધતિ.
3. સંયુક્ત પદ્ધતિ પ્રમાણે, મજૂર ફેરબદલી દર શોધો.

પ્રશ્ન-4 (B) હાર્દિક લિ.નાં કામદારોની વિગત નીચે મુજબ છે.

- તા.1-1-2018નાં કામદારોની સંખ્યા = 2700.
- રાજીનામું આપી છુટા થયેલા કામદારોની સંખ્યા = 270.
- બરતરફ થયેલા કામદારોની સંખ્યા = 80.
- નિવૃત્ત થયેલા કામદારોની સંખ્યા = 190.
- નવા નિમાયેલા કામદારોની સંખ્યા = 1360.

(જેમાં વિસ્તરણ યોજનાને કારણે 1000 કામદારોની નિમણૂક કરવામાં આવી હતી.)

- સંયુક્ત મજૂરી ફેરબદલી દર = 30%.

ઉપરોક્ત માહિતી પરથી 31-1-2018નાં રોજનાં કામદારોની સંખ્યા શોધો.

ENGLISH VERSION

Que-1 Devdarshan Co. has undertaken a contract to build Temple for Rs.10,00,000.

Particulars	Year 2016	Year 2017
Material	3,00,000	84,000
Wages	2,30,000	105,000
Direct expense	20,000	8,000
Over heads	8000	3400
Uncertified work	8,000	-
Certified work	7,50,000	10,00,000
Plant Sent on site	14,000	2,000
Material on site	5,000	7,000
Cash received from contracts	6,00,000	10,00,000
Plant at the end of year	7,000	5,000

Que-1 Dev Com. Obtained contract to a building the price being Rs.2,00,000 work was started on 1st April, 2015 and the following expenditure was incurred. (20)

Plant	Rs.10,000
Stores	Rs.36,000
Wages	Rs.32,500
Misc. exp	Rs.2650
Salary	Rs.5850

Some material was unsuitable and was sold for Rs.7250 (Cost price Rs.6000) A portion of plant was scrapped and disposed of Rs.1150. The Value of plant on 31st March 2016 was Rs.3100 and of stores Rs.1700, Cash received on account was Rs.70,000 representing 80% of the work certified. The work uncertified was valued at Rs.10950 and this was certified later for 12,500.

Dev Com. Decided to estimate the further expenditure would be incurred in completing the contract to compute from this estimate and the expenditure already incurred. The total profit that would be made on the contract and to take to credit of P & L Account for the year 2015-16. That portion of the total which corresponded to the work certified on 31-3-2016.

His estimate reveals that contract would be completed after a nine month, till then wages likely to be incurred Rs.37,750, the cost of stores etc. required in addition to these in stock 31-3-2016 would Rs.34,300, and that further contract expenses would amount to Rs.3000. A further investment of Rs.12,500 would be required on plant which would be valued costly of Rs.1500. The salary would be same on monthly basis, as in the proceeding year. Lastly 2.5% of the total cast of contract should be kept as reserve for contingencies.

Prepare contract Account for the year ended on 31-3-2018 and also show your calculation of the amount credited to Profit and Loss Account for the year.

Que-2 In Khushi Engineering Co. the following particulars have been extracted for the year ended 31st March, 2018. (20)

Particulars	Production Departments			Service department	
	A	B	C	D	E
Direct Materials Rs.	15,000	30,000	30,000	22,500	22,500
Direct Wages Rs.	30,000	45,000	60,000	15,000	30,000
No. of Employees	150	225	225	75	75
Electricity (Kwh)	6000	4500	3000	1500	1500
Value of Assets Rs.	60,000	40,000	30,000	10,000	10,000
Light points	10	16	4	6	4
Area (Sq.m)	15,00	2,500	500	500	500

The expenses for the period were.

Particulars	Rs.
Power	11,00
Lighting	200
Stores over head	800
Staff welfare	3,000
Depreciation	30,000
Repairs	6,000
General over heads	12,000
Rent and taxes	550

Exp. of service department 'E' allocated in proportion of direct wages and exp. of service department 'D' allocate in proportion 5:3:2 among production department A, B and C.

OR

Que-2 In the 'Jus' manufacturing there are three production Departments A, B, and C and two service Department 'D' and E the details of the expenses during March, 2018 are as under.

Particulars	Rs.
Indirect wages	12,000
Insurance	6,000
Canteen expenses	18,000
Lighting	10,000
Rent and rates	15,200
Contribution to ESI	5,000
Depreciation	36,000
Power	45,000

Other Information.

Particulars	A	B	C	D	E
Light points	12	8	8	6	6
Direct wages (Rs.)	18,000	15,000	12,000	9,000	6,000
Price of Machine Rs.	1,44,000	96,000	72,000	24,000	24,000
Horse power of machine	6	6	3	-	-
Space occupied (Sq. feet)	600	400	500	200	200
Number of workers	50	60	40	20	10

The benefit of Service Departments 'D' and 'E' derived by the other department in following proportion.

Particulars	A	B	C	D	E
Department-D	20%	30%	40%	-	10%
Department-E	30%	40%	30%	-	-

Prepare the statement showing.

- Distribution of over heads to various departments and
- Distribution of expenses of service departments to production departments.

Que-3 From the following information find out;

1. Ordering level
2. Minimum level
3. Maximum level
4. Safety level
5. Average level (on the basis of EOQ)

Information:

- Maximum procurement time 60 day.
- Minimum daily consumption 160 units.
- Average daily consumption 200 units.
- Average procurement time 50 day.
- Economic order quantity 8000 units.

OR

Que-3 (A) Calculate Material turnover Ratio and turnover period from the following.

Particulars	Material-X	Material-Y	Material-Z
Opening stock	37,500	80,000	17,500
Purchases	1,17,500	2,00,000	52,500
Closing stock	17,500	40,000	7,500

Que-3 (B) Calculate the Economic Order Quantity (EOQ) from the following information.

- Annual consumption 5000 units.
- Cost per unit Rs.8.
- Insurance cost per unit Rs.0.60.
- Interest cost per unit Rs.0.20.
- Storing cost per unit Rs.0.20.
- Cost of placing an order Rs.25.

- Que-4 X, Y and Z three are laborers in a factory. Allowed standard time for a Job is 50 hours. Wage rate per hour is Rs.60 to finish the Job X, takes 30 hour, Y, takes 40 hours and Z takes 50 hours. (15)
- What wages will have to be paid to each one in the following methods.
- Piece-wage system.
 - Halsey plant system.
 - Rowan plan system.

OR

- Que-4 (A) In a factory 4880 workers were working in the beginning of a year and 5120 workers were working at the end of the year. 300 workers were relieved during the year and 540 workers were newly created posts. Find out the labour turnover rate as per (10)
1. Separation Method.
 2. Replacement Method.
 3. Joint Method.

- प्रश्न-4 (B) The information regarding workers of 'Hardik' Ltd. is as under. (03)
- No. of workers on 1-1-2018 2700.
 - No. of workers resigned 270.
 - No. of workers dismissed 80.
 - No. of workers retired 190.
 - No. of workers newly appointed 1360.
- (of which 1,000 workers were taken under expansion plan)
- Labour turnover rate as per Flux Method is 30%.
- Find out Number of workers on 31-1-2018.

Time: 2:30 Hours

Marks: 70

Instructions:

- 1. All questions are compulsory.
- 2. Figures to the right indicate marks.

12

Que-1 Write a detailed answer on the following questions. (Any one) (15)

- ✓(A) What is communication? Discuss in detail different parts of communication.
- (B) Explain with various examples of different barriers of communication.

Que-2 Write a short note on the following topics. (Any two) (20)

- (A) Advantages of verbal communication.
- ✓(B) Face to face communication.
- ✓(C) Body language.
- ✓(D) Paralanguage. *How many much seen my new book!*

Que-3 Write a detailed answer on the following question. (Any one) (15)

- (A) What are the outer parts of a business letter? Explain in detail.
- ✓(B) Explain in detail the essential qualities of a business letter.

Que-4 (A) Write a suitable letter. (Any one) (10)

- (1) Write a letter of inquiry for the cosmetic items.
- ✓(2) Write a letter of reply for the inquiry of stationary items.

(B) Write a suitable letter. (Any one) (10)

- ✓(1) Write a letter of order for LED TVs and Refrigerators.
- (2) Write a suitable letter of execution of an order for the washing machines and ACs.

BCM3ILPC0410
B.Com. Semester - 3 (CBCS) Examination
Oct/Nov. -2018
INCOMETAX LAW AND PRACTICE – 1 (CORE)

Seat No : 371753

Time: 2:30 Hours

Instructions:

1. All questions are compulsory.
2. Figures to the right indicate marks.

Marks: 70

13

- પ્રશ્ન-1 ટૂંકનોંધ લખો. (કોઇપણ બે)
- (A) (1) આકારણી વર્ષ અને પાછલું વર્ષ. (2) કરદાતા (એસેસી). (3) ખેતીની આવક. (10)
- પ્રશ્ન-1 (1) કોઇપણ પાંચ કરમુક્ત આવક લખો. (10)
- (B) (2) આવકવેરા કાયદા અન્વયે નીચેના પદો સમજાવો. (05)
- (૧) રહીશ અને સામાન્ય રહીશ. (૨) રહીશ પરંતુ સામાન્ય રહીશ નહીં. (૩) બિનરહીશ. (05)
- અથવા
- પ્રશ્ન-1(A) વ્યક્તિનો રહીશ તરીકેનો રહેઠાણનો દરજ્જો નક્કી કરવા માટે આવકવેરા ધારાની જોગવાઈઓ જણાવો. (10)
- પ્રશ્ન-1(B) નીચે મુજબની ક્લોઝ જણાવો. (10)
- (૧) 80-C મુજબ કપાતો (૨) 80-D મુજબ કપાતો.
- પ્રશ્ન-2 ઋત્વીક એક વિશિષ્ટ કર્મચારી છે. આકારણી વર્ષ 2018-19ની નીચેની વિગતો પરથી કરપાત્ર પગારની આવકની ગણતરી કરો. (20)
- (1) મૂળ પગાર: તેઓ તા.1/07/13નાં રોજ રૂ.10,000-1000-13000-2500-28000નાં ગ્રેડમાં જોડાયા. તેઓને દર વર્ષે 01 જુલાઈનાં રોજ ઇજાફો મળે છે. (2) મોંઘવારી ભથ્થું રૂ.85,200. (3) બોનસ અને કમિશન રૂ.16,000. (4) મનોરંજન ભથ્થું દરમહિને રૂ.1000 P.M. (5) બાળકો માટે શિક્ષણ ભથ્થું રૂ.600 P.M. (એક બાળક માટે) (6) કંપની દ્વારા તેમને રહેઠાણની સવલત પૂરી પાડવામાં આવી હતી જે અંગે કંપની દર મહિને 8000/- ભાડું ચુકવે છે. કંપનીએ તેમને રૂ.2,92,000નું ફર્નિચર પુરૂ પાડેલ છે. (7) તેમને 1.8 ક્યુબિક ક્ષમતાવાળી ગાડી ઓફિસ અને અંગત બંને ઉપયોગ માટે આપવામાં આવી હતી અને તેના ડ્રાઇવર સહિતનાં બધા ખર્ચાં માલિકે ભોગવ્યા છે. (8) માન્ય પ્રોવિડંડ ફંડમાં માલિકનો ફાળો મૂળ પગારનાં 14% છે. (9) વાર્ષિક 9.5%નાં દરે માન્ય પ્રોવિડંડ ફંડમાં જમા થયેલ વ્યાજ રૂ.10450 છે.
- (10) માલિકે તેમના પગારમાંથી નીચે મુજબની કપાતો કરેલી છે.
- માન્ય પ્રોવિડંડ ફંડમાં કર્મચારીનો ફાળો 14% (મૂળપગારનાં) - પ્રોફેશનલ ટેક્સ રૂ.2400 (વાર્ષિક)
- હાઉસિંગ લોનની પરત ચુકવણી 10% (મૂળપગારનાં) - વધારાનાં કમિશનની પરત ચુકવણી રૂ.2000
- અથવા
- પ્રશ્ન-2 અર્પણા ગૌસ્વામી એક કંપનીમાં મેનેજિંગ ડિરેક્ટર છે. નાણાકિય વર્ષ 2017-18ની તેમની નીચે આપેલી (20)
- વિગતો પરથી આકારણી વર્ષ 2018-19 માટે કરપાત્ર પગારની ગણતરી દર્શાવતું પત્રક તૈયાર કરો.
- (1) મૂળ પગાર રૂ.4,20,000. (2) બોનસ રૂ.45,000. (3) મનોરંજન ભથ્થું રૂ.5000. (4) અંગત વપરાશ માટે મફત ગેસ-વીજળીની સવલત અંગે માલિકે ચુકવેલ ખર્ચ રૂ.6250. (5) ઘરઘાટીનાં પગાર અંગે માલિકે ચુકવેલ રકમ રૂ.14,400. (6) માલિક દ્વારા જે શૈક્ષણિક સંસ્થાનો નિભાવ થાય છે. તે સંસ્થામાં તેમના ત્રણ બાળકોને મફત શિક્ષણની સગવડ મળે છે. આવું શિક્ષણ આપવા બદલ કું.એ રૂ.39,000નો ખર્ચ વહન કરેલ છે. જે પૈકી રૂ.15,00 તેમના પગારમાંથી કાપેલ છે. (7) ઓફિસ સમય દરમ્યાન રાહત દરે લંચની સગવડ આપવામાં આવી હતી. (290 દિવસ માટે ભોજન દીઠ રૂ.100ની પડતર થઇ હતી.) આ અંગે ભોજન દીઠ રૂ.20 ની રકમ તેમના પગારમાંથી કાપવામાં આવી હતી. (8) મહાબળેશ્વરમાં મફત હોલીડે હોમની સગવડ બદલ કંપનીએ રૂ.36,000નો ખર્ચ કર્યો છે. (9) કંપનીએ તેમના રસોઇયા તથા ચોકીદારનાં પગાર અંગે અનુક્રમે

12

રૂ.9,600 અને રૂ.18,000 ચુકવ્યા છે. (10) મિસિસ ગૌસ્વામીએ રૂ.27,500ની કિંમતનું પર્સનલ લેપટોપ માલિ આપેલ ક્રેડિટ કાર્ડની મદદથી ખરીદેલ હતું. (11) કંપનીએ રૂ.250,000ની મુળ કિંમતની મોટર (કે જે કંપનીએ છેલ્લા 4 વર્ષથી ઉપયોગ કર્યો હતો.) તેમના નામે રૂ.22,400ની ટોકન કિંમતે ટ્રાન્સફર કરી આપે છે. આ મોટર પર ઘટતી જતી બાકીની રીતે વાર્ષિક 20%નાં દરે ધસારો ગણાય છે. (12) માન્ય પ્રોવિડંડ ફંડ કંપનીનો ફાળો રૂ.50,400. (13) માન્ય પ્રોવિડંડ ફંડમાં કર્મચારીનો ફાળો રૂ.48,000. (14) વાર્ષિક 10.50% દરે માન્ય પ્રોવિડંડ ફંડમાં જમા થયેલ વ્યાજ રૂ.23,100. (15) પબ્લિક પ્રોવિડંડ ફંડ ખાતામાં તેણીએ ભરે રકમ 60,000. (16) તેણીએ ચુકવેલો વ્યવસાય વેરો રૂ.2400.

પ્રશ્ન-3

કુમારી વિશ્વા ત્રણ મકાનોની માલિક છે. તેનાં મકાનોની વિગતો નીચે પ્રમાણે છે.

વિગત	મકાન-A	મકાન-B	મકાન-C
મિલકતનો ઉપયોગ:-	ભાડે આપેલ	પોતાનું રહેઠાણ	પોતાનું રહેઠાણ
મ્યુનિસિપલ આકારણી	90,000	20,000	40,000
વાર્ષિક વાજબી ભાડું	96,000	26,000	36,000
માસિક ભાડું	10,000	-	-
ચુકવેલ મ્યુ.ટેક્સ	18,000	10%	10% (ચૂ.બાકી)
મકાનમાં સુધારા-વધારા માટે લીધેલ લોનનું વ્યાજ (ચૂ.બાકી)	4,000	6,000	3,000
મકાનનું વીમા પ્રીમીયમ	2,000	1,000	2,000
બાંધકામ પુરૂ થયાનો સમય	1/4/15	31/3/13	31/3/14
મકાન બાંધકામ માટેની લોનનું વ્યાજ (પાછલા વર્ષનું)	-	10,000	12,000
જમીન મહેસુલ	1000	200	300
હાઉસિંગ લોનનું રીપેમેન્ટ	-	10,000	12,000

ચાલું વર્ષનાં 10 માસનાં ભાડાની રકમ A મકાનનાં ભાડુઆત પાસેથી મળેલ નથી. A મકાનનાં નાદ ભાડુઆતે તા.28/02/18નાં રોજ મકા ખાલી કરેલ છે. ત્યાર પછી તે મકાન ખાલી રહેલ છે.

આ.વ.2018-19 માટે વિશ્વાની મકાન-મિલકતની આવકનાં મથાળા નીચે કરપાત્ર આવકની ગણતરી કરો.

અથવા

પ્રશ્ન-3

શ્રી પર્વ ચાર મકાનો ધરાવે છે, જેની વિગતો નીચે મુજબ છે.

વિગત	મકાન-1 રૂ.	મકાન-2 રૂ.	મકાન-3 રૂ.	મકાન-4 રૂ.
મ્યુનિસિપલ આકારણી	60,000	40,000	81,000	72,000
વાજબી ભાડું	45,000	42,000	90,000	65,000
મળવાપાત્ર ભાડું (માસિક)	4,500	-	-	-
મ્યુનિસિપલ ટેક્સ (ભરેલ)	10%	2.5%	10%	2.5%
સ્ટાન્ડર્ડ રેન્ટ	57,000	-	-	-
બાંધકામ માટેની લોન પર વ્યાજ (ચુકવવાનું બાકી)	30,000	15,000	-	18,000
બાંધકામ સમય દરમિયાન ચુકવેલ વ્યાજ (મુડીફીકેશન) 1/5	30,000	15,000	-	12,000
મ્યુ. ટેક્સ ભરવા માટે લીધેલ લોન પર વ્યાજ	200	300	-	-
મળવાનું બાકી ભાડું	2400	-	-	-
ઉપયોગ	રહેઠાણ માટે ભાડે	અંગત રહેઠાણ	અંગત ધંધા માટે	અંગત રહેઠાણ
બાંધકામ પુરૂ થયા વર્ષ	2015-16	2013-14	2013-14	2014-15

શ્રી પર્વભાઈની આકારણી વર્ષ 2018-19 માટે મકાન-મિલકતની કરપાત્ર આવક શોધો.

પ્રશ્ન-4

G.S.T.નો ખ્યાલ આપી તેના ફાયદા અને ગેરફાયદા જણાવો.

પ્રશ્ન-4(A) G.S.T. નોંધણી પ્રક્રિયા વર્ણવો.

પ્રશ્ન-4(B) વ્યાખ્યાયિત કરો.

(1) માલસામાન (2) G.S.T.માં આવતી સેવાઓ.

(05)

(10)

ENGLISH VERSION

Que-1 (A) Write Short Note. (Any Two)

(1) Assessment year and previous year. (2) Assesses (3) Agricultural Income. (10)

Que-1 (B) (1) Write down Any five.

(1) Exempted Income. (05)

(2) Explain the following terms under the Income tax law. (05)

(1) Resident and Ordinarily Resident. (2) Resident but not Ordinarily Resident. (3) Non-Resident.

OR

Que-1 (A) Explain Residential status of individual under Income Tax Provision. (10)

Que-1 (B) Explain below clause. (10)

(1) Deduction U/S 80-C.

(2) Deduction U/S 80-D.

Que-2 Compute the salary income of a specified employee, Rutvik for the previous year relevant to Assessment year 2018-19 from the following data made available to you. (20)

(1) Basic salary: He Joined on 1/7/13 in the grade 10000-1000-13000-2500-28000 the increment falling due on 1st July every year.

(2) Dearness Allowance Rs.85200.

(3) Bonus and commission Rs.16000.

(4) Entertainment Allowance Rs.1000 P.M.

(5) Children Education Allowance Rs.600 P.M. for one child.

(6) The employer has provided him a flate with furniture etc. For which the employer has spent Rs.2,92,000 on its furnishing.

(7) The employer has provided a chauffeurs driven Car; all expenses are barn by the employer. The Car is for office and private use and has 1.8 its Cubic Capacity engine.

(8) The employer contributes @ 14% of basic pay towards his recognized providend fund.

(9) Interest credited to his P.F. A/c. @ 9.5% is Rs.10450.

(10)The employer has made the following deduction from his pay.

- Employees providend fund contribution 14% at basic pay.

- Professional tax Rs.2400 (Annual)

- Recovery at taken for the accommodation 10% at basic pay.

- Recovery at excess commission paid during the year Rs.2000.

OR

Que-2 From the following details of salary income of Mrs. Aparna Gouswami, the managing director of a company, for the F/Y = 2017-18 compute her taxable salary of A/Y = 2018-19. (20)

(1) Basic salary Rs.4,20,000.

(2) Bonus Rs.45000.

(3) Entertainment Allowance Rs.5000.

(4) Payment made by the employer for tree supply of gas, electricity provided for personal use Rs.6250.

(5) House servant's salary reimbursed by the employer rs.14,400.

(6) Free education facility provided to three children in an institution raintained by the employer; cost borne by the company for providing such education is. Rs.39000 of which Rs.1500 is recovered from her salary.

(7) Concessional lunch facility provided during office hours (Cost per dish Rs.100 for 290 days is borne by the company); a token amount at Rs.20 per dish is deducted from her salary.

(8) Cost borne by the company for providing free holiday home facility at Mahabaleshwar Rs.36000.

(9) The company has also paid salary of cook and watchman at Rs.9600 and Rs.18000

- respectively.
- (10) Mrs. Gauswami bought personal lap-top worth Rs.27500 by using the credit card provided by the employer.
- (11) The company has transferred a motor car to her name at a token price of Rs.22,400 as against its original cost of Rs.2,50,000 (used by the company for 4 years) Depreciation @ 20% P.a. rate under DBM is to be considered.)
- (12) Company's contribution of R.P.F. Rs.50,400.
- (13) Employee's contribution to R.P.F. Rs.48,000.
- (14) Interest credited to her R.P.F. A/c. @ 10.5% is Rs.23,100.
- (15) Deposited by her in public P.F. Rs.60,000.
- (16) Professional tax paid by her Rs.2400.

Que-3

Ms. Vishwa owns three houses particulars of which are as follows.

Particulars	House-A	House-B	House-C
	Pet out	S.O.	S.O.
Municipal valuation	90,000	20,000	40,000
Fair rent	96,000	26,000	36,000
Rent Receivable (P.M.)	10,000	-	-
Municipal tax (Paid)	18,000	10%	10% (unpaid)
Interest (unpaid) on housing loan (for construction on repairs)	4,000	6,000	3,000
Insurance premium on building.	2,000	1,000	2,000
Date of completion of construction.	1/4/15	31/3/13	31/3/14
Int. on loan paid during period.	-	10,000	12,000
Land revenue	1000	200	300
Repayment of Housing loan	-	10,000	12,000

The tenant (who was in possession of House-A up to 28/2/18) has not paid 10 months rent. The House-A has remained vacant in march 2018.

Compute taxable income of Vishwa under the head income from House property for the A/y : 2018-19.

Que-3

Shri Parv owns four houses, the detail's of which are as under.

Particulars	House-1	House-2	House-3	House-4
Municipal Value	60,000	40,000	81,000	72,000
Fair rent	45,000	42,000	90,000	65,000
Rent Receivable (month)	4,500	-	-	-
Municipal Tax Paid	10%	2.5%	10%	2.5%
Standard Rent	57,000	-	-	-
Int. on loan for construction (due)	30,000	15,000	-	18,000
Interest paid during construction period (capitalized)	30,000	15,000	-	12,000
Interest on loan taken for payment of Municipal taxes.	200	300	-	-
Outstanding rent	2400	-	-	-
Nature of occupation	Pet out for Resident	Self occupied	For own business	Self occupied
Year of completion of construction.	2015-16	2013-14	2013-14	2014-15

Compute the taxable income of Parv under the head income from house property for the A/y: 2018-19.

Que-4

Explain concept of G.S.T. and Explain its Advantages & disadvantages.

OR

Que-4(A) Explain G.S.T. Registration process.

Que-4(B) Give definitions and explain.

(1) Goods (2) Service under G.S.T.

BCM3CS3E0114
B.Com. Semester - 3 (CBCS) Examination
Oct/Nov. -2018
COMPUTER SCIENCE - 3(ELECTIVE)

Seat No : _____

Time: 2:00 Hours

Marks: 50

Instructions:

1. All questions are compulsory.
2. Figures to the right indicate marks.

- પ્રશ્ન-1 નીચેના પ્રશ્નોનાં જવાબ લખો. (14)
- (1) ડીબીએમએસનો કન્સેપ્ટ સમજાવો.
 - (2) @ say...get તેના જુદા-જુદા વિકલ્પો સાથે વર્ણવો.
- અથવા
- પ્રશ્ન-1 નીચેના પ્રશ્નોનાં જવાબ લખો.
- (1) ACCEPT અને INPUT કમાન્ડ વર્ણવો.
 - (2) અર્થપૂર્ણ ઉદાહરણ સાથે એરેનો ઉપયોગ સમજાવો.
- પ્રશ્ન-2 નીચેના પ્રશ્નોનાં જવાબ લખો.
- (1) if...else...endif કમાન્ડનું nesting વર્ણવો. (06)
 - (2) do while...enddo કમાન્ડ વર્ણવો. (06)
- અથવા
- પ્રશ્ન-2 નીચેના પ્રશ્નોનાં જવાબ લખો.
- (1) do case...endcase કમાન્ડ વર્ણવો.
 - (2) for...endfor/next કમાન્ડ વર્ણવો.
- પ્રશ્ન-3 નીચેના પ્રશ્નોના જવાબ લખો.
- (1) len(), left(), alltrim() ફંક્શન ઉદાહરણ સાથે વર્ણવો. (06)
 - (2) Stuff(), mod(), rand() ફંક્શન ઉદાહરણ સાથે વર્ણવો. (06)
- અથવા
- પ્રશ્ન-3 નીચેના પ્રશ્નોના જવાબ લખો.
- (1) Proper(), Sqrt(), Between() ફંક્શન ઉદાહરણ સાથે વર્ણવો.
 - (2) ctod(), dow(), Ceiling() ફંક્શન ઉદાહરણ સાથે વર્ણવો.
- પ્રશ્ન-4 નીચેના પ્રશ્નોના જવાબ લખો.
- (1) Set Carry, Set color to, Set Decimal, Set Console કમાન્ડઝ વર્ણવો. (06)
 - (2) Set Device, Set Delimiters, Set Fixed, Set Mark કમાન્ડઝ વર્ણવો. (06)
- અથવા
- પ્રશ્ન-4 નીચેના પ્રશ્નોના જવાબ લખો.
- (1) કીબોર્ડ મારફત કોઈપણ દશ નંબર આપી તેમાંથી સૌથી મોટો નંબર પ્રિન્ટ કરવા માટેનો પ્રોગ્રામ બનાવો.
 - (2) નીચેની પેટર્ન પ્રિન્ટ કરવા માટેનો પ્રોગ્રામ બનાવો.
- ```

1
1 2
1 2 3
1 2 3 4
1 2 3 4 5

```

ENGLISH VERSION

Que-1 Writes answer of following questions.

- (1) Explain Concept of DBMS.
- (2) Describe @ say...get with different options.

OR

Que-1 Writes answer of following questions.

- (1) Describes Accept and Input commands.
- (2) Explain use of Array with meaningful example.

Que-2 Writes answer of following questions.

- (1) Describes if...else...endif command with nesting.
- (2) Describes do while...enddo command.

OR

Que-2 Writes answer of following questions.

- (1) Describes do case...endcase command.
- (2) Describes for...endfor/next command.

Que-3 Writes answer of following questions.

- (1) Describes functions Len(), Left() and Alltrim()
- (2) Describes functions Stuff(), Mod(), Rand()

OR

Que-3 Writes answer of following questions.

- (1) Describes functions Proper(), Sqrt(), Between()
- (2) Describes functions ctod(), dow(), Ceiling()

Que-4 Writes answer of following questions.

- (1) Describes commands Set Carry, Set color to, Set Decimal, Set Console.
- (2) Describes commands Set Device, Set Delimiters, Set Fixed, Set Mark.

OR

Que-4 Writes answer of following questions.

- (1) Write programme to print large number from inputted different ten numbers from key board.
- (2) Write programme to print following pattern.

```
1
1 2
1 2 3
1 2 3 4
1 2 3 4 5
```

\*\*\*\*\*



Time: 2:30 Hours

Instructions:

1. All questions are compulsory.
2. Figures to the right indicate marks.

Marks: 70

16

પ્રશ્ન-1 તારીખ 1-1-2017નાં રોજથી અજય બ્રધર્સનો ચાલું ધંધો ખરીદી લેવા તા.1-5-2017નાં રોજ શ્રી ગંગા લિમિટેડની સ્થાપના કરવામાં આવી. કંપનીનાં પ્રથમ હિસાબો તા.31-10-2017નાં રોજ તૈયાર કરવામાં આવ્યા. નીચેની માહિતી પરથી નોંધણી પહેલાં અને નોંધણી પછીનો નફો-નુકસાન દર્શાવતું પત્રક તૈયાર કરો. (20)

| વિગત                              | રૂ.    |
|-----------------------------------|--------|
| વેચાણ પર કમિશન (વેચાણ પર 2% લેખે) | 10,000 |
| શેર ટ્રાન્સફર ફી                  | 500    |
| મળેલું ભાડું                      | 5000   |
| જાહેરાત ખર્ચ (દર મહિને રૂ.100)    | 1000   |
| સામાન્ય ખર્ચ                      | 1500   |
| ઘસારો                             | 9000   |
| ડિબેચર વટાવ                       | 2500   |
| સેલ્સમેનનાં ખર્ચાં                | 1000   |
| વેચનારને ચૂકવેલ વ્યાજ             | 3000   |
| ઘાલખાધ                            | 2000   |
| પગાર                              | 10,000 |
| પ્રાથમિક ખર્ચ                     | 3000   |
| ઘાલખાધ અનામત                      | 1000   |
| ડિરેક્ટર ફી                       | 4000   |
| ઓડિટ ફી                           | 1200   |
| ભાડું                             | 2600   |

વધારાની માહિતી:-

- (1) વેચાણ પર કાચા નફાનો દર 30% છે.
- (2) રૂ.1000 ઘાલખાધ નોંધણી પહેલાની છે.
- (3) સ્થાપના પહેલાનું વેચાણ રૂ.100000 છે.
- (4) વેચનારને ખરીદ કિંમત તા.1-7-2017નાં રોજ ચૂકવાય છે.
- (5) ભાડું તા.1-6-2017 સુધી માસિક રૂ.200 લેખે અને ત્યારબાદ માસિક રૂ.400 લેખે ચૂકવેલ છે.
- (6) ઓડિટ ફી તથા પ્રાથમિક ખર્ચ સ્થાપના પછીના ખર્ચ તરીકે ગણવાના છે.

અથવા

પ્રશ્ન-1 તારીખ 1-1-2017નાં રોજ હેતલ બ્રધર્સનો ચાલું ધંધો ખરીદી લેવા માટે તારીખ 1-5-17નાં રોજ ગૌરી લિમિટેડની સ્થાપના કરવામાં આવી. કંપનીનાં પ્રથમ વાર્ષિક હિસાબો તારીખ 31-10-2017નાં રોજ તૈયાર કરવામાં આવ્યા. નીચેની માહિતી પરથી નોંધણી પહેલાં અને નોંધણી પછીનો નફો નુકસાન દર્શાવતું પત્રક તૈયાર કરો.

| વિગત                              | રૂ.    |
|-----------------------------------|--------|
| વેચાણ પર કમિશન (વેચાણ પર 1% લેખે) | 90000  |
| ડિરેક્ટર ફી                       | 100000 |
| ડિબેચર વટાવ                       | 25000  |
| પગાર                              | 90000  |
| શેર ટ્રાન્સફર ફી                  | 2000   |
| પ્રાથમિક ખર્ચ                     | 40000  |
| સામાન્ય ખર્ચ                      | 15000  |
| ભાડું                             | 25000  |
| જાહેરાત ખર્ચ (માસિક રૂ.5000)      | 50000  |
| ઓડિટ ફી                           | 15000  |
| મળેલ ભાડું                        | 40000  |
| ખરીદ કિંમત પર ચૂકવેલ વ્યાજ        | 32000  |
| ઘાલખાધ                            | 20000  |
| સેલ્સમેન ભથ્થા                    | 10000  |

વધારાની માહિતી:-

(1) વેચાણ પર કાચા નફાનો દર 10% છે. (2) રૂ.5000 ઘાલખાધ નોંધણી પહેલાની છે. (3) ખરીદ કિંમત વેચનારને તા.1-5-2017નાં રોજ ચૂકવેલ છે. (4) સ્થાપના પહેલાનું વેચાણ રૂ.2250000 છે. (5) ભાડું તા.1-5-2017 સુધી માસિક રૂ.2500 હતું ત્યારબાદ માસિક રૂ.3000 પ્રમાણે ચૂકવેલ છે. તા.1-10-2017નાં રોજ મકાન કંપનીએ ખરીદી લીધેલ છે. (6) એડિટ ફી અને પ્રાથમિક ખર્ચ સ્થાપના પછીના સમયનાં ગણવાના છે.

પ્રશ્ન-2

કૃષ્ણા લિ.નું તા.31-3-2018નાં રોજનું પાકું સરવૈયું નીચે મુજબ હતું.

| જવાબદારી                                                      | રૂ.       | મિલકતો       | રૂ.       |
|---------------------------------------------------------------|-----------|--------------|-----------|
| રૂ.10નો એવા 100000 ઇ.શેર પૂર્ણ ભરપાઈ                          | 10,00,000 | જમીન-મકાન    | 4,20,000  |
| 5%ના ક્યુ. પ્રેક્. શેર દરેક રૂ.10નો એવા 50000 પૂર્ણ ભરપાઈ શેર | 5,00,000  | સાંચા-યંત્રો | 3,90,000  |
| અનામત અને ન.નુ. ખાતાની બાકી                                   | 3,00,000  | અન્ય સાધનો   | 70,000    |
| પરચુરણ લેણદારો                                                | 5,20,000  | સ્ટોક        | 7,84,000  |
|                                                               |           | દેવાદારો     | 5,46,000  |
|                                                               |           | બેંક સિલક    | 1,10,000  |
|                                                               | 23,20,000 |              | 23,20,000 |

નીચે દર્શાવેલ માહિતી પરથી ઇકિવટી શેરની આંતરિક કિંમત અને બજાર કિંમત શોધો.

વધારાની માહિતી:-

(1) જમીન મકાનની કિંમત રૂ.500000 અને સાંચા-યંત્રોની કિંમત રૂ.430000 આંકવામાં આવી. (2) કંપનીની પાંચઢીની કિંમત છેલ્લા પાંચ વર્ષનાં સરેરાશ નફા જેટલી ગણવાની છે. છેલ્લા પાંચ વર્ષનો કુલ નફો રૂ.675000 હતો. જેમાં ચાલું વર્ષનો નફો રૂ.175000 પ્રેક્. શેર રિવિડન્ડ ચૂકવ્યા પહેલાનો હતો. (3) કંપનીનાં ક્યુ. પ્રેક્.સ શેર હોલ્ડર્સને માત્ર રિવિડન્ડ અંગે અગ્ર હક છે. તે સિવાય મૂડી પરત સંબંધી હિસ્સો મેળવવાનો કોઈ અગ્ર હક નથી. (4) અપેક્ષિત વળતરનો દર 10% છે.

અથવા

પ્રશ્ન-2

દુર્ગા લિ.નું તા.31-3-2018નાં રોજનું પાકું સરવૈયું નીચે મુજબ હતું.

| જવાબદારીઓ                          | રૂ.      | મિલકતો     | રૂ.      |
|------------------------------------|----------|------------|----------|
| દરેક રૂ.100 નો એવા 4500 ઇકિવટી શેર | 4,50,000 | મકાન       | 3,75,000 |
| 10%ની પ્રેક્. શેરમૂડી              | 1,50,000 | ફર્નિચર    | 2,25,000 |
| સામાન્ય અનામત                      | 45,000   | રોકાણો     | 45,000   |
| લેણદારો                            | 1,05,000 | દેવાદારો   | 75,000   |
| દેવીહૂંડી                          | 15,000   | રોકડા/બેંક | 45,000   |
|                                    | 7,65,000 |            | 7,65,000 |

અન્ય માહિતી:-

(1) મકાનની બજાર કિંમત 30% અને ફર્નિચરની બજારકિંમત 20% વધારે છે. (2) રોકાણોની બજાર કિંમત રૂ.50,000 છે. (3) દેવાદારો પર 10% ઘાલખાધની શક્યતા છે. (4) અપેક્ષિત વળતરનો દર 10% છે. (5) રિવિડન્ડ વહેંચાયા પહેલાનો નફો (સરેરાશ) રૂ.1,11,000 છે. (6) પાંચઢીની કિંમત રૂ.70,000 ગણવી. ઉપરની વિગતો પરથી ઇકિવટી શેરની વાજબી કિંમત શોધો.

પ્રશ્ન-3

દેવી લિ.નું તા.31-03-2018નાં રોજનું પાકું સરવૈયું નીચે મુજબ હતું.

| જવાબદારીઓ             | રૂ.       | મિલકતો            | રૂ.       |
|-----------------------|-----------|-------------------|-----------|
| 12%ની પ્રેક્. શેરમૂડી | 12,00,000 | કાયમી મિલકતો      | 45,00,000 |
| ઇકિવટી શેરમૂડી        | 51,00,000 | બેંક સિલક         | 6,00,000  |
| લેણદારો               | 18,00,000 | અન્ય ચાલું મિલકતો | 22,50,000 |
|                       |           | સ્થાપના ખર્ચ      | 7,50,000  |
|                       | 81,00,000 |                   | 81,00,000 |

અન્ય માહિતી:-

(1) અપેક્ષિત વળતર દર 15% છે. (2) કાયમી મિલકતોની બજાર કિંમત 10% ઓછી છે, જ્યારે અન્ય ચાલું મિલકતોની બજારકિંમત 12% વધારે છે. (3) રિવિડન્ડ વહેંચાયા પહેલાનો સરેરાશ વાર્ષિક નફો રૂ.82,3,500 છે. ઉપરની વિગતો પરથી મૂડીકૃત અધિક નફાની રીતે તેમજ અધિક નફાની ત્રણગણી મુજબ પાંચઢી ગણો.

અથવા

પ્રશ્ન-3

જોગી લિ. ની ધંધામાં રોકાયેલી મૂડી રૂ.4,00,000 છે. કરવેરાની જોગવાઈ કર્યા પહેલાનો છેલ્લા પાંચ વર્ષનો નફો નીચે મુજબ છે. (15)

રૂ.84,000, રૂ.80,000, રૂ.92,000, રૂ.90,000 અને રૂ.94,000.  
કરવેરાનો દર 50% ધારો અપેક્ષિત વળતરનો દર 10% ધારો તેમજ કંપની ભવિષ્યમાં પાંચ વર્ષ સુધી અપેક્ષિત વળતરનો દર જાળવી શકશે તેમ ધારો.

તમારે નીચે મુજબ પાઘડીની કિંમત આંકવાની છે.

- (1) પાંચ વર્ષનાં અધિક નફાની ખરીદીને આધારે.
- (2) અધિક નફાની મૂડીકરણની રીતે.
- (3) એન્યુઈટી પદ્ધતિથી.

વર્ષાસનનાં કોઠા મુજબ એન્યુઈટી દર રૂ.3.78 ગણવાનો છે.

પ્રશ્ન-4

શ્રીધર ટ્રાન્સપોર્ટ કંપની પાસે એક લકઝરી બસ છે. જેની બેઠક ક્ષમતા 56 પેસેન્જરની છે. આ બસ દરરોજ જૂનાગઢથી રાજકોટ વચ્ચે ત્રણ ટ્રીપ કરે છે. આ બે શહેર વચ્ચેનું અંતર 100 કિલોમીટર છે. જાતી વખતે અને વળતી વખતે સરેરાશ 75% પેસેન્જર મુસાફરી કરે છે. બસ મહીનાનાં બધા દિવસ ચાલે છે. (15)

ફેબ્રુઆરી 2018 માટેનાં ખર્ચની વિગતો નીચે મુજબ છે.

|      | વિગત                                | રૂ.         |
|------|-------------------------------------|-------------|
| (1)  | ડ્રાઈવરનો પગાર (માસિક)              | 4000        |
| (2)  | કન્ડક્ટરનો પગાર (માસિક)             | 3000        |
| (3)  | રોડ ટેક્ષ (વાર્ષિક)                 | 1200        |
| (4)  | ગેરેજ ભાડું (માસિક)                 | 1000        |
| (5)  | મૂડી પર વ્યાજ 6% લેખે               |             |
| (6)  | વહીવટી ખર્ચ (માસિક)                 | 800         |
| (7)  | બસની કિંમત                          | 525000      |
| (8)  | 10 વર્ષના આયુષ્યના અંતે ભંગાર કિંમત | 45000       |
| (9)  | મરામત અને નિભાવ                     | ધસારાના 50% |
| (10) | ડિઝલ અને ઓઈલનો ખર્ચ (કિલોમીટર દીઠ)  | 0.50        |

ઉપરની વિગતોને આધારે પેસેન્જર કિલોમીટર દીઠ પડતર શોધો.

અથવા

પ્રશ્ન-4

શ્રી હરિ ટ્રાવેલ્સ પાસે એક ટેમ્પો છે. તેઓ તમને નીચેની માહિતી પૂરી પાડે છે. કિ.મી. દીઠ પડતર દર્શાવતું પત્રક તૈયાર કરવાનું છે. (15)

|      | વિગત                                | રૂ.           |
|------|-------------------------------------|---------------|
| (1)  | ટેમ્પોની કિંમત                      | 100000        |
| (2)  | રોડ લાયન્સ ફી (વાર્ષિક)             | 3000          |
| (3)  | સુપરવિઝન ખર્ચ અને પગાર (વાર્ષિક)    | 7200          |
| (4)  | ક્લાકદીઠ ડ્રાઈવરનો પગાર             | 16            |
| (5)  | લીટરદીઠ પેટ્રોલ ખર્ચ                | 6             |
| (6)  | સમારકામ અને જાળવણી ખર્ચ (કિ.મી.દીઠ) | 4             |
| (7)  | ટાયર ખર્ચ (કિ.મી. દીઠ)              | 2             |
| (8)  | ગેરેજનું ભાડું (વાર્ષિક)            | 6400          |
| (9)  | વીમા પ્રીમિયમ (વાર્ષિક)             | 3400          |
| (10) | લીટરદીઠ કિ.મી.ની સરેરાશ             | 20 કિ.મી.     |
| (11) | વર્ષ દરમ્યાન મુસાફરી                | 30000 કિ.મી.  |
| (12) | ટેમ્પોનું અંદાજ આયુષ્ય              | 150000 કિ.મી. |
| (13) | ટેમ્પોની કિંમત પર વાર્ષિક વ્યાજ     | 10%           |
| (14) | ટેમ્પો ક્લાકદીઠ સરેરાશ ચાલશે        | 20 કિ.મી.     |

સેવા પડતર પત્રક તૈયાર કરો.

## ENGLISH VERSION

Que-1 Ganga Ltd. was incorporated on the Date 1-5-2017 to buy the running business of Ajay Brothers from the date 1-1-2017. The company prepared the first accounts on the date 31-10-2017. From the following details prepare the statement showing profit prior to and after incorporation.

| Particulars                             | Rs.    |
|-----------------------------------------|--------|
| Commission on sales (at the rate of 2%) | 10,000 |
| Share Transfer Fee                      | 500    |
| Rent Received                           | 5000   |
| Advertising Exp. (per month Rs.100)     | 1000   |
| General Expenses                        | 1500   |
| Depreciation                            | 9000   |
| Discount on debentures                  | 2500   |
| Expenses for salesmen                   | 1000   |
| Interest paid to the seller             | 3000   |
| Bad Debts                               | 2000   |
| Salary                                  | 10,000 |
| Preliminary Expenses                    | 3000   |
| Bad debts Reserve                       | 1000   |
| Director's fee                          | 4000   |
| Audit Fee                               | 1200   |
| Rent Paid                               | 2600   |

Other details:

- (1) Rate of Gross profit on sales is 30%.
- (2) Bad debts of Rs.1000 is prior to incorporation.
- (3) Sales before incorporation is Rs.100000.
- (4) Purchase price paid to the seller on the date 1-7-2017.
- (5) Rent paid till the date 1-6-2017 Rs.200 per month. Then Rs..400 per month. The building has been purchases since the date 1-10-2017.
- (6) Audit Fee and preliminary Expenses are to be considered after incorporation.

**OR**

Que-1 To purchase the Running business of Hetal Brothers from the date 1-1-2017, Gauri Ltd. was incorporated on the date 1-5-2017. The company presents its first accounts on the date 31-10-2017. Prepare the statement showing profit prior to and after incorporation from the following details.

| Particulars                                       | Rs.    |
|---------------------------------------------------|--------|
| Commission on sales (at the rate of 1% on sales.) | 90000  |
| Directors Fee                                     | 100000 |
| Discount on debentures                            | 25000  |
| Salary                                            | 90000  |
| Share transfer fee                                | 2000   |
| Preliminary Expenses                              | 40000  |
| General Expenses                                  | 15000  |
| Rent Paid                                         | 25000  |
| Advertising Expenses (per month Rs.5000)          | 50000  |
| Audit Fee                                         | 15000  |
| Rent Received                                     | 40000  |
| Interest paid on the purchase price               | 32000  |
| Bad debts                                         | 20000  |
| Allowances paid to salesmen                       | 10000  |

Other details:-

- (1) Rate of Gross profit on sales is 10%.
- (2) Bad debts of Rs.5000 is prior to incorporation.
- (3) The purchase price is paid to the saler on the date 1-5-2017.
- (4) Sales prior to incorporation was Rs.2250000.
- (5) Rent till the date 1-5-2017 was Rs.2500 per month. After that Rs.3000 per month was paid. The company has bought its own building from the date 1-10-2017.
- (6) Audit Fee and preliminary Expenses are to be considered after incorporation.

e-2

The balance sheet as on the date 31-3-2018 of Krushna Ltd. is given below.

(20)

| Liabilities                                                   | Rs.       | Assets           | Rs.       |
|---------------------------------------------------------------|-----------|------------------|-----------|
| 100000 Equity shares of Rs.10 each fully paid.                | 10,00,000 | Land-Building    | 4,20,000  |
| 50000 cumulative Pref. shares of 5% of Rs.10 each fully paid. | 5,00,000  | Plant-Machinery  | 3,90,000  |
| Reserve and profit & Loss A/c.                                | 3,00,000  | Other Equipments | 70,000    |
| Sundry Creditors                                              | 5,20,000  | Stock            | 7,84,000  |
|                                                               |           | Debtors          | 5,46,000  |
|                                                               |           | Bank Balance     | 1,10,000  |
|                                                               | 23,20,000 |                  | 23,20,000 |

From the following details Find out the internal value and market value of shares.

Other details:-

- (1) Land and Building price is valued at Rs.500000 and plant and machinery price is valued at Rs.430000.
- (2) Value of goodwill is to be considered as the average of profit of the last five years. Profit during the last five years was Rs.675000 in which the profit of the current year before paying preference share dividend was included Rs.175000.
- (3) Cumulative preference shareholders of the company have the right of priority for dividend and not regarding the redemption of capital.
- (4) The rate of Expected Return is 10%.

OR

Que-2

The balance sheet of Durga Ltd. as on 31-3-2018 was as under.

(20)

| Liabilities                       | Rs.      | Assets        | Rs.      |
|-----------------------------------|----------|---------------|----------|
| 4500 Equity shares of Rs.100 each | 4,50,000 | Building      | 3,75,000 |
| 10% preference share capital      | 1,50,000 | Furniture     | 2,25,000 |
| General Reserve                   | 45,000   | Investments   | 45,000   |
| Creditors                         | 1,05,000 | Debtors       | 75,000   |
| Bills payable                     | 15,000   | Cash and Bank | 45,000   |
|                                   | 7,65,000 |               | 7,65,000 |

Other details:-

- (1) Market value of building is 30% more and furniture is 20% more.
- (2) Market value of investment is Rs.50000.
- (3) 10% of bad debts on debtors is estimated.
- (4) Expected return rate is 10%.
- (5) Average profit before dividend is Rs.111000.
- (6) Value of goodwill is considered Rs.70000.

Find out the fair price of share from the above details.

(15)

Que-3

The balance sheet of Devi Ltd. as on 31-03-2018 is given below.

| Liabilities          | Rs.       | Assets               | Rs.       |
|----------------------|-----------|----------------------|-----------|
| 12% preference       | 12,00,000 | Fixed Assets         | 45,00,000 |
| Equity share capital | 51,00,000 | Bank                 | 6,00,000  |
| Sundry Creditors     | 18,00,000 | Other current Assets | 22,50,000 |
|                      |           | Preliminary Expenses | 7,50,000  |
|                      | 81,00,000 |                      | 81,00,000 |

Other details:-

- (1) Expected rate of return is 15%.
  - (2) Market price of Fixed Assets is 10% less and market price of other current assets is 12% more.
  - (3) Average annual profit before dividend is Rs.823500.
- Calculate the value of good will applying capitalization method and applying three times of super profit.

OR

Que-3

Capital employed in business of Jogi Ltd. is Rs.400000. profit of the last five years before tax provision is as under.

(15)

Rs.84000, Rs.80000, Rs.92000, Rs.90000 and Rs.940000.

Assume the rate of tax 50% and the rate of expected return 10% and also assume that the company will maintain the rate of expected return for five years in future.

Calculate the value of goodwill using the following methods.

- (1) On the basis of super profit of five years.
- (2) On the basis of capitalization method of super profit.
- (3) Annuity Method.

As per annuity table Annuity rate of Rs.3.78 is to be considered.

Que-4 Shridhar Transport company owns a luxury bus with the sitting capacity of 56 passengers. This bus does 3 trips from Junagadh to Rajkot every day. The distance between these two cities is 100 kms. Average 75% passengers travel to and fro daily.

The bus runs for all the days of the month. Expenses for February 2018 are as under.

|      | Particulars                                              | Rs.    |
|------|----------------------------------------------------------|--------|
| (1)  | Salary of a driver per month.                            | 4000   |
| (2)  | Salary of a conductor per month.                         | 3000   |
| (3)  | Road Tax (yearly)                                        | 1200   |
| (4)  | Garage Rent per month                                    | 1000   |
| (5)  | Interest on capital                                      | 6%     |
| (6)  | Administrative expenses (monthly)                        | 800    |
| (7)  | Price of the bus                                         | 525000 |
| (8)  | Scrap price of the bus after 10 years of Estimated life. | 45000  |
| (9)  | Repairing and Maintenance 50% of depreciation.           |        |
| (10) | Diesel and Oil Expenses per Km.                          | 0.50   |

From the above details find out the operating cost per passenger kilometer.

OR

Que-4 Shri Hari Travels owns a Tempo. The following details are provided to you. Prepare the statement of operating cost per kilometer.

|      | Particulars                               | Rs.         |
|------|-------------------------------------------|-------------|
| (1)  | Price of the Tempo                        | 100000      |
| (2)  | Road License fee (annual)                 | 3000        |
| (3)  | Supervision Exp. and salary (Annual)      | 7200        |
| (4)  | Salary of a driver per hour               | 16          |
| (5)  | Petrol Exp. per litre.                    | 6           |
| (6)  | Repairing and Maintenance per Km.         | 4           |
| (7)  | Tyre Exp. per Km.                         | 2           |
| (8)  | Rent of the garage (yearly)               | 6400        |
| (9)  | Insurance premium (yearly)                | 3400        |
| (10) | Average Km. per litre.                    | 20 Km.      |
| (11) | Travelling during the year                | 30000 Kms.  |
| (12) | Estimated life of the tempo.              | 150000 Kms. |
| (13) | Rate of interest on the price of a tempo. | 10%         |
| (14) | Average running of a tempo per hour.      | 20 Kms.     |

Prepare the statement showing operating cost.